

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**Кафедра статистики та математичних методів в економіці
Кафедра економіки, права та управління бізнесом**

Допущено до захисту
Завідувачка кафедри
статистики та ММЕ
Ольвінська О.Ю.

“ ” _____ 2024р

**РЕФЕРАТ
КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

**зі спеціальності 051 «Економіка»
за освітньою програмою
«Бізнес-економіка та аналітика»**

**на тему: «Статистична оцінка стану та
перспектив розвитку ринку праці в
Україні»**

Виконавець:

студентка центру заочної та вечірньої форми
навчання

Заболотня Юлія Сергіївна _____

Науковий керівник:

к.е.н., старший викладач

Деньгуб Валентина Василівна _____

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність проблеми: Однією з поточних проблем статистичної оцінки поточної ситуації та перспектив ринку праці в Україні є нестабільна та неналежна якість збору та аналізу даних про загальний ринок праці. Це включає неповне дослідження та недостовірну статистичну інформацію щодо безробіття, зайнятості, заробітної плати та інших показників ринку праці. Недостовірні дані ускладнюють прийняття ефективних рішень у сфері зайнятості, планування соціальних програм та економічного розвитку в цілому.

Окрім цього, важливо адаптувати методи збору та аналізу статистичних даних до сучасних викликів, таких як зміни в структурі ринку праці, поширення фрілансу та гіг-економіки, а також вплив технологічних змін на зайнятість. Методи та інструменти збору та аналізу даних потребують постійного вдосконалення, щоб відображати сучасні реалії ринку праці.

Важливо також враховувати вплив зовнішніх факторів, таких як демографічні зміни, трудова міграція, державна економічна політика та міжнародні тенденції. Розглядаючи ці аспекти, можна зрозуміти не лише поточну ситуацію на ринку праці, а й перспективи його розвитку.

Метою і завдання кваліфікаційної роботи: є аналізування поточної ситуації на ринку праці в Україні на основі п'ятирічних статистичних даних, визначення основних тенденцій, що впливають на ринок праці та аналіз впливу економічних, соціальних та політичних факторів на ринок праці в Україні. На основі аналізу поточних тенденцій та з урахуванням впливу зовнішніх факторів прогност можливих сценаріїв майбутнього розвитку ринку праці, а також розроблення рекомендацій щодо політики зайнятості та розвитку ринку праці в Україні з метою покращення ситуації на ринку праці та забезпечення сталого економічного зростання.

У роботі визначені і вирішені наступні завдання:

- Загальна теорія та стан на ринку праці в Україні в цілому та за поділом по регіонам;
- Аналіз існуючих підходів до оцінювання та аналізу ринку праці в Україні;
- Дослідження стану та перспективи розвитку ринку праці в Україні;
- Розробка плану статистичного спостереження поточних тенденцій ринку праці в Україні.

Об'єктом і предмет дослідження: є процес оцінки поточного стану ринку праці в Україні. А саме, ринку праці як загальної системи та процесу, структури зайнятості, динаміки змін цих показників та вплив економічних, соціальних і політичних чинників на ринок праці. Предметом дослідження даної роботи є збір, аналіз та інтерпретація статистичних даних про ринок праці в Україні. Сюди входять різні аспекти безробіття, зайнятості, заробітної плати, структури зайнятості, тенденцій та перспектив на ринку праці.

В роботі було проведено порівняльний аналіз ринку праці в різних регіонах України, оцінку впливу реформ і програм на ринок праці, дослідження тенденцій у сфері зайнятості та професійного розвитку. Таким чином, сфера дослідження

охоплює всі аспекти, пов'язані з функціонуванням ринку праці в Україні та його прогнозованим розвитком.

Методи дослідження: наукова інтерпретація процесів і явищ в економіці, які розглядаються за допомогою діалектичного, логічного та системного підходів. У процесі дослідження було використано загальнонаукові методи аналізу і синтезу, теоретичного узагальнення і порівняння, статистичного і графічного аналізу.

У результаті дослідження запропоновано модель реалізації політики зайнятості ринку праці в Україні в умовах децентралізації з урахуванням успішного зарубіжного досвіду.

Інформаційна база: досліджень є наукові публікації, нормативно-законодавчі акти України та офіційні статистичні дані, а також роботи таких науковців як С. Хачатуряна, В. Гринькова, М. Самійленко, М. Костенко, Ю. Маршавін, И. Чистякова, О. Стефанишина, Б. Ворвинець, І. Терона, М. Оліксевича, І. Лук'яненко, І. Лук'яненко, Т. Донкоглова та інших.

Структура кваліфікаційної роботи: Кваліфікаційна робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми кваліфікаційної роботи, сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт, предмет і методи дослідження, відображено наукову новизну та практичне значення отриманих результатів.

У **першому розділі** кваліфікаційної роботи «Статистична оцінка стану та перспектив розвитку ринку праці в Україні» було розглянуто теоретичні складові ринку праці та його сутність, було детально розглянуто теоретичну складову ринку праці в Україні, здійснено аналіз різноманітних існуючих підходів до оцінювання та аналізу ринку праці в Україні та було проведено інформаційно-аналітичне дослідження стану та перспектив розвитку ринку праці в Україні

У **другому розділі** кваліфікаційної роботи «Статистична оцінка стану та перспектив розвитку ринку праці в Україні» було розглянуто була повноцінно розглянута статистична оцінка стану ринку праці в Україні, загалом була надана статистична оцінка поточного стану ринку праці в Україні, у тому числі і за поділом на райони України за рівнем розвитку регіонального ринку праці, а також було розроблено план статистичного спостереження поточних тенденцій ринку праці в Україні.

У **третьому розділі** кваліфікаційної роботи «Статистична оцінка стану та перспектив розвитку ринку праці в Україні» було розглянуто статистичну перспективу розвитку ринку праці в Україні, було визначено потенційні тенденції розвитку ринку праці в Україні та був здійснений структурно-динамічний аналіз розвитку ринку праці в Україні.

ВИСНОВКИ

У роботі представлено теоретичне узагальнення та практичні рекомендації щодо вдосконалення регулювання ринку праці та зайнятості в Україні. В цілому, можна зробити наступні висновки

1. Ринок праці - це система відносин, в якій трансформаційні зміни у використанні робочої сили відбуваються через поєднання ринкових і державних механізмів регулювання. Ринки праці формуються в національному масштабі під впливом економічних, політичних, соціальних, демографічних, регіональних, галузевих та інших чинників і набувають ознак єдиного національного ринку. У сучасних умовах ринок праці є одним з найважливіших, складних і нестабільних елементів економіки. Його особливість пояснюється не тільки тим, що тут перетинаються інтереси держави, підприємств і суспільства. Не тільки тим, що переплетені інтереси держави, підприємств і суспільства формують умови праці, зайнятості і заробітну плату, а й тим, що ринок праці є узагальнюючим показником широкого кола соціально-економічних явищ і процесів суспільного розвитку.

2. Однією з найбільш складних і важливих економічних категорій, що характеризують ринок праці, є зайнятість. Це пов'язано з тим, що зайнятість відображає раціональне використання трудових ресурсів і забезпечує належний рівень життя та ресурсів.

Це пов'язано з тим, що зайнятість відображає раціональне використання трудових ресурсів, забезпечує достатній рівень життя та всебічний саморозвиток людини. Зайнятість - це трудова діяльність громадян, пов'язана із задоволенням особистих та суспільних потреб, яка не суперечить законодавству та, як правило, приносить заробіток (трудовий дохід).

3. Основними цілями діяльності держави на ринку праці є: забезпечення максимально теоретично можливої зайнятості населення і водночас підвищення рівня та якості життя суспільства в цілому; забезпечення максимально можливої зайнятості населення.

У сучасному розумінні максимально можлива зайнятість - це повна зайнятість тієї частини населення, яка вийшла на ринок праці, за винятком працівників, які в даний час змінюють роботу, і працівники, які тимчасово не працюють через зміни в структурі виробництва. Люди цієї категорії постійно присутні на ринку праці, і це вважається нормальним явищем. Варто звернути увагу на думку науковців про те, що втручання держави в регулювання ринку праці має бути мінімальним. На мою думку, має бути досягнутий баланс між державним регулюванням і взаємодією механізмів саморегулювання на регіональному рівні, щоб зберігалися нормальні регуляторні механізми ринкової економіки.

Це пов'язано з тим, що державне регулювання має допомагати саморегулюванню покращувати зайнятість, мобільність і конкурентоспроможність робочої сили, добробут і якість життя, щоб нормальні регуляторні механізми ринкової економіки на ринку праці не перешкоджали саморегулюванню ринку праці.

4. Ринок праці у своєму функціонуванні повинен комплексно і пропорційно відповідати потребам розвитку окремих регіонів. Іншими словами, для забезпечення ефективного розвитку виробництва і підвищення добробуту всіх членів суспільства

має бути забезпечений безперервний, скоординований і пропорційний за якістю, кількістю, освітою, структурою, професійно-кваліфікаційним складом та іншими характеристиками робочої сили, як у національному масштабі, так і між окремими видами діяльності, формами організації підприємництва та організаційно-правовими формами, розподіл робочої сили. забезпечується постійний, скоординований та пропорційний розподіл. Удосконалення структури, освітніх та інших характеристик робочої сили з метою забезпечення ефективного розвитку виробництва та підвищення добробуту всіх членів суспільства. Тому для вдосконалення механізмів регулювання ринку праці на національному та регіональному рівнях важливо створити таку систему соціально-трудова відносин і соціального захисту, яка б законодавчо гарантуватиме продуктивну зайнятість населення, як у країнах ЄС, у тому числі через запровадження більш високого рівня життя

5. На сучасному етапі найактуальнішим завданням національної соціально-економічної політики є здійснення реформ у сфері зайнятості населення з метою наближення її до світових стандартів та створення конкурентоспроможного ринку праці, що є передумовою зміцнення конкурентоспроможності національної економіки. Це є передумовою підвищення конкурентоспроможності національної економіки. Водночас необхідно враховувати вплив на зайнятість населення таких ключових факторів, як глобалізація та інтеграція України у світову економічну систему, а також негативні наслідки світової фінансової кризи, що призвели до скорочення робочих місць та зростання рівня безробіття. Тому необхідно розробити та прийняти комплекс заходів, заснованих на стандартах розвинених країн, які дозволять пом'якшити негативні наслідки кризи на ринку праці. Важливою функцією держави є використання всіх можливостей державного сектору для вирішення проблем зайнятості та забезпечення адміністративної та економічної узгодженості.

6. Запропоновано модель управління параметрами ринку праці та системи зайнятості в Україні як модель взаємодії та партнерства місцевої влади, підприємств і суспільства. Реалізація моделі взаємодії та партнерства місцевої влади, підприємств і суспільства дозволить отримати позитивні результати, що проявляються у зовнішніх формах, у стані як місцевої економічної системи, так і місцевого ринку праці

7. Пріоритетними напрямками зайнятості населення є проведення виваженої демографічної та міграційної політики, удосконалення системи оплати праці, розширення можливостей отримання громадянами державних основних і додаткових доходів, соціальна підтримка окремих груп населення, підвищення якості та конкурентоспроможності робочої сили, сприяння ефективній та зручній мобільності працездатного населення, активне формування системи гнучких форм зайнятості та запобігання безробіттю шляхом створення нових робочих місць з використанням різних фінансових ресурсів, запровадження механізмів стимулювання виробництва.

АНОТАЦІЯ

Заболотня Ю.С. «Статистична оцінка стану та перспектив розвитку ринку праці в Україні»

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 051 «Економіка» за освітньою програмою «Бізнес-економіка та аналітика». Одеський національний економічний університет. Одеса 2024.

У кваліфікаційній роботі розглянуті сучасні проблеми ринку праці в Україні та світі. Було проведено інформаційно-аналітичне дослідження стану та перспектив розвитку ринку праці в

Здійснено загальну статистичну оцінку поточного стану ринку праці, включаючи аналіз рівня безробіття, зайнятості, заробітної плати та інших ключових показників

Подальший аналіз стану ринку праці був здійснений з урахуванням регіонального поділу України за рівнем розвитку регіонального ринку праці. Виявлено велику різницю між рівнями зайнятості та безробіття у різних регіонах країни, що свідчить про нерівномірний розвиток ринку праці.

Крім того, була розроблена методика плану статистичного спостереження поточних тенденцій ринку праці в Україні. Це включало в себе визначення ключових показників, що слід вивчати, методи їхнього збору та аналізу, а також розробку механізмів моніторингу та звітності.

***Ключові слова:** ринок праці, регуляція ринку праці, робота, працівник.*

ANNOTATION

Zabolotna. J. S. " Statistical assessment of the state and prospects for the development of the labor market in Ukraine "

Qualification work for obtaining a bachelor's degree in the specialty 051 "Economics" under the educational program "Business Economics and Analytics". Odesa National University of Economics. Odesa 2024.

The qualification work examines the current problems of the labor market in Ukraine and the world. An information-analytical study of the state and prospects for the development of the labor market was conducted

A general statistical assessment of the current state of the labor market was carried out, including an analysis of the level of unemployment, employment, wages and other key indicators

Further analysis of the state of the labor market was carried out taking into account the regional division of Ukraine according to the level of development of the regional labor market. A large difference between the levels of employment and unemployment in different regions of the country was revealed, which indicates the uneven development of the labor market.

In addition, a method of statistical monitoring of current labor market trends in Ukraine was developed. This included defining the key indicators to be studied, the methods of their collection and analysis, and the development of monitoring and reporting mechanisms.

***Keywords:** labour market, regulation of the labour market, work, employer.*